

/İnşallah kınadıklarını yaşarsın./ İnsanın ömrünün ikinci yarısı, ilk yarısında kınadıklarını yapmasıyla geçiyor sanırım. benim kınadığım pek bir şey yoktu. O sebeple olacak, hayat bir durgunlaştı.

Can sıkıntısının en önemli kaynağı nedir? Hayatında ya çok kolay, ya çok zor problemler bulunması mı? İngilizin *engaging* dediği seviyede dertler lazım herkese, bir yandan çözebileceğine kanaat edeceksin, bir yandan da zorlayacak. Kendinden fazla emin insanlar, eğer numara yapmıyorlarsa, çok sıkılıyor olmalı.

Oyunları da böyle ayarlamaya çalışıyorlar. Candy Crush'ta oynadığın seviyeyi iki üç kez geçemeyince, işin rast gitmeye başlıyormuş. Bu oyunların çoğunda psikolog danışmanlar kullanılıyor, *uygun seviyede* bağımlılık üretmek için.

En iyi bilgisayarım evdeki bir masaüstü sistem. Dışarda çalışmam gerektiğinde, uzaktan ona ssh ile bağlanıp çalışıyorum. Ancak şu sıra Internet bağlantımız hayli dalgalı. *Aynı subnet altında* pek sorun değil, dışardan gelen bilgi o kadar da hayati olmuyor, Internet'in kesilmesi işimi yavaşlatır ama engellemez. *Google* yerine *grep* kullanmam gerekir ve belki biraz da kod okumam ama bir süre Internet olmazsa hayatım kaymaz.

Dışardayken eve bağlanamayınca kalıyorum *böyle*.

Bunun çözümü yok. Daha doğrusu çalışabileceğim bir bilgisayar yanımda taşımaktan başka çözümü yok. Evin dışında, mesela Amazon EC2'den bir bilgisayar bulsam, evin Internet'i kesildiğinde bu sefer yine çalışamayacağım.

O sebeple kendime, seçimlerden sonra bir bilgisayar hediye edebilirim. Hala çok kritik gelmiyor. Eski bilgisayarlarla da yapacak iş bulabiliyorum. Hatta geçen gün, 9 yaşındaki T42'nin fanını tamir ettirdim ve yazı bilgisayarı olarak kullanmaya başladım. Üstüne XWindow bile kurmadım, yani, bilgisayar sadece terminalden çalışıyor. O kadar eski değil aslında, hatta 1400x1050'lik ekranına hayranım ve XMonad'ı da rahat rahat kaldırır ama *distraction* engellemek için iyi bir yol sadece terminalden çalışmak.

Çağımızın en önemli hastalıklarından biri, bir mesele üzerinde düşünür ve çalışırken telefonun çalması, aklımıza bir şeyin gelip Internet'e bakmamız, birinin gelip bir soru sorması ve düşünceleri dağıtması vs. *Distraction*: aklımızı çelen, çelmeleyen çok şey var. *Akıllı* telefonlar da bunların başında.

İnsan bununla aktif olarak mücadele etmeli. En azından üretken olmayı amaçlayan insan. Hayatını hücum eden notifikasyonlara bakmakla geçiren de çok ama onların belasını Allah vermiş zaten.

Mutluluğun yaptığın işte kendini kaybedecek kadar derinleşmekle önemli bir ilgisi var. Zamanımızın alet edevat ve ahababı, insanı hiçbir zaman bu kadar rahat bırakmıyor. Önceden kapınızı kilitleyip, telefonu fişten çekince rahattı, şimdi odada dışarıya bağlanacak ve dışardan size bağlanacak çok alet olunca bunların hepsini tek tek kapatamıyorsunuz.

Bir de beklentiler değişti. Telefon edince hemen çıkmasını bekliyorsunuz birinin. (Beni beklemiyorlar, genelde telefonla aranınca kolay bulunan biri değilim.) Onlar da telefona karşı dikkatli olmak zorunda kalıyor. Dışardaymış gibi yapamıyorlar, her daim *online* olmalarını bekliyoruz ve biz de bu beklentiye cevap vermeye çalışıyoruz.

/Dünya hızlandı/ ya, ondan.

Aslında insanların çalışmaları yavaşladı. Gerçek iş yapmak, gerçekten bir şeyler bulmak, üretmek, anlamak, öğrenmek daha zor. Artık her şey daha yalapaşap yapılıyor, hızlıca, fazla derinleşmeden. Üniversiteden mezun olmak 10 sene önceye göre daha kolay, sadece bizde değil herhalde her yerde böyle. Kitap yazmak daha kolay ama iyi kitap yazmak daha zor. Program yazmak daha kolay ama sorun çözmek daha zor. Çünkü kolay fırsatlar, insanları cezbediyor, bir sonraki notifikasyonun hayatınızı değiştirme ihtimali, on sene süren yükler almayı engelliyor. Bu yazıyı buraya kadar okumak bile, insanların ekseriyetinin yapamayacağı bir iş haline gelmiş durumda.

/Distraction/ çağın vebası gibi, zihinlerin vebası gibi. Herkes her an birbirini *dürtmekle* meşgul. Gerçek konuşmalar, anlamlı ve derin laflar peşinde de değiliz, *şunu yedim, bunu içtim, sevgilimi özledim, kızı gözledim* lafları. İnternet'in bir *fitne* olmasının önemli bir tarafı bu: İçerik yavan, bunu biliyoruz, aslında bize bir şey katmadığının da farkındayız, önemli bir şey yok ama ondan ayrılınca sanki çok önemli şeyler kaçıracağımız gibi hissediyoruz.

Bir yerde bir olay olsun, biri check-in yapsın, biri yediği pastanın fotoğrafını paylaşsın, biri bana selam versin iki laflayalım, bir takipçim daha olsun, biri beni *retweet* etsin de hayat güzelleşsin diye bekliyoruz. Bunun sonu yok. Buna ayırdığımız zaman, hayatın hızlanmasının getirdiği zamandan çok daha fazla. Onun için gerçek iş üretmek, gerçek peşinde koşmak, gerçek yazılar okumak daha zor artık.